

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum Angelus sit in loco per operationem tantu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

ARTICVLVS IIII.

Vtrum angelus sit in loco per operationem tantum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod angelus non sit in loco secundum operationem tantum. Prius est enim esse quam operari. ergo prius est esse in loco, quam operari in loco: sed posterius non est causa prioris, ergo operari in loco non est causa quare angelus sit in loco.

¶ Prat. Duo angeli possunt operari in uno loco. si ergo angelus esset in loco solum per operationem, sequeretur quod plures angeli essent simul in uno loco, quod reputatur impossibile.

SED CONTRA. Nobilitas non dependet ab ignobiliori: sed essentia angeli est nobilior quam locus corporeus. ergo non dependet a loco corporeo.

RESPON. Dicendum, quod qualiter angelus sit in loco corporeo, considerari potest ex modo quo corpus est in loco. Est enim corpus in loco per contactum loci: contactus autem corporis est per quantitatem dimensionum, quae in angelo non inuenitur cum sit incorporeus, sed loco eius est in eo quantitas virtualis. sicut ergo corpus est in loco per contactum dimensionum, ita angelus est in loco per contactum virtutis. Si quis autem velit virtutis contactum operationem uocare, propter hoc quod operari est proprius effectus virtutis, dicat quod angelus est in loco per operationem, ita tamen quod per operationem non intelligat sola motum, sed quaecumque vnio qua sua virtute se corpori unit, praesens, videndo, uel continendo, uel quocumque alio modo.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod nihil prohibet aliquid esse prius simpliciter, quod non est prius quantum ad hoc, sicut corpus subiectum est simpliciter prius superficie: sed non quantum ad hoc quod est colorari, & similiter prius simpliciter est corpus quam tactus, tamen ipsum est in loco per tactum dimensionum, & similiter angelus per contactum virtutis.

AD SECVNDVM Dicendum, quod si aliquid mouetur perfecte ab vno motore, non conuenit quod ab alio simul immediate moueatur: unde ratio magis ualet ad oppositum eius, quam ad propositum.

ARTICVLVS V.

Vtrum angelus possit moueri de extremo ad extremum non transiendo per medium.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod angelus non possit moueri de extremo ad extremum quin pertranscat medium. Omne enim quod mouetur, prius est in mutari quam in mutatum esse, ut probatur in 6. phys. sed si angelus mouetur de extremo in extremum, puta, de a, in b, cum est in b, est in mutatum esse, ergo prius erat in mutari: sed non quia erat in a, quia tunc nondum mouebatur, ergo quando erit in c, quod est medium inter a, & b, & sic oportet quod pertranscat medium.

¶ Prat. Si angelus mouet de a, in b, sine hoc quod pertranscat medium, oportebit quod corrumpat in a, & terminetur in b: sed hoc est impossibile, quia sic non esset idem angelus. ergo oportet quod pertranscat medium.

SED CONTRA. Omne quod pertransit medium, oportet quod prius pertranscat equale sibi, aut minus quam maius, ut dicitur in 6. Physic. & ad sensum apparet: sed non potest esse minus spatium quam angelus qui est indiuisibilis, ergo oportet quod pertranscat aequale, quod est

A locus indiuisibilis, & punctalis: infinita autem puncta sunt inter quoslibet duos terminos motus. si ergo necesse esset, quod angelus in suo motu pertransiret medium, oportet quod pertransiret infinita, quod est impossibile.

RESPON. Dicendum, quod angelus, si uult, potest moueri de vno extremo ad aliud absque hoc quod pertranscat medium, & si uult, potest pertransire omnia media. Cuius ratio est, quia corpus est in loco, sicut contentum ab eo: & ideo oportet quod in mouendo sequatur loci conditionem, ut scilicet pertranscat media priusquam ad extrema loci perueniat: sed cum angelus sit in loco per contactum virtutis, non subditur loco ut contentus ab eo, sed magis continet locum sua virtute super eminentem in loco: unde non habet necesse, ut sequatur in suo motu conditiones loci: sed voluntati suae subest quod applicet se per contactum virtutis huic loco, & illi, & si uult absque medio: sicut etiam intellectus potest applicari intellegendi vni extremo, puta, albo, & postea nigro indifferenter vel cogitando, vel non cogitando de medijs coloribus, quamuis corpus subiectum colorum non possit moueri de albo in nigrum, nisi per medium.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod verbum Philosophi & eius probatio locum habet in motu continuo: sed motus angeli non dicitur oportet, quod sit continuus, sed ipsa successio applicationum praedictarum motus eius dicitur, sicut & successio cogitationum, vel affectionum dicitur motus spiritualis creaturae, secundum Augustinum super Genesim ad litteram.

AD SECVNDVM dicendum, quod hoc non accidit per corruptionem angeli, aut nouam creationem, sed quia eius virtus supereminet loco.

Ad illud vero quod in contrarium obicitur, dicendum quod angelus non est in loco per compositionem, sed per applicationem suae virtutis ad locum, quae quidem potest esse indifferenter & ad locum diuisibilem & indiuisibilem: unde potest continue moueri, sicut aliquid in loco diuisibili existens continue intercipiendo spatium: secundum vero quod in loco indiuisibili est, non potest eius motus esse continuus, nec pertransire omnia media.

QV AESTIO IIII.

DEINDE quarebatur de homine.

¶ Et primo, Quantum ad bonum naturae.

¶ Secundo, Quantum ad bonum gratiae.

¶ Tertio, Quantum ad bonum gloriae.

¶ Circa primum quarebantur tria.

¶ Primo, De vnione animae ad corpus, utrum, scilicet, anima adueniente corpori corrumpantur omnes formae quae prius inerant & substantiales, & accidentales.

¶ Secundo, De potestate liberi arbitrii, utrum, scilicet, homo absque gratia possit se ad gratiam praeparare.

¶ Tertio, De dilectione naturali, utrum scilicet, homo in statu innocentiae dilexerit Deum plus quam omnia, & supra seipsum.

ARTICVLVS VI.

Vtrum formae praecedentes corrumpantur per aduentum anime.

AD PRIMVM sic procedebatur. Videtur quod per aduentum anime non excludantur omnes formae quae prius inerant. Dicitur enim Genesim 1. Formauit Deus hominem de limo terre, & inspirauit in faciem eius. Quodlibet. S. Tho. A 2. spi-